DE CONSTITUTIONEEL.

NIEUWE 'SGRAVENHAAGSCHE COURANT.

N. 37. **Zondag 11 en Maandag 12 November.** **1855.**

Uitgever : **C. H. SUSAN, Jr.**, te 's Gravenhage.
Hoofd-Correspondenten : **M. Schooneveld & Zoon**, te Amsterdam.
Brieven **franco** aan het Bureau : Jan-Hendrikstraat, N°. 259, te 's Gravenhage.

Deze Courant verschijnt alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.
Abonnementsprijs voor 3/m. ***f* 4.50**; franco per post ***f* 5.50**.
Advertentiën van 1—6 regels ***f* 1**. Voor elken regel meer **15 cents**; behalve **25 cents** zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden worden geplaatst tegen betaling van ***f* 1**, het zegelgeld daaronder begrepen.

De Regeringsantwoorden betrekkelijk de Staatsbegrooting.

III.

Vde hoofdstuk (*Binnenlandsche Zaken*). Bij de Beantwoording van het Voorloopig Verslag omtrent het Vde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1855 heeft de Regering haar oordeel over de provinciale en gemeentewetten en over de daarin te brengen wijzigingen uitgesproken. Haar gevoelen heeft sedert geene verandering ondergaan, en zij meent de vraag van enkele leden, of eerlang eene voordragt tot wijziging dier wetten kan worden te gemoet gezien, met eene verwijzing naar het ten vorige jare opgemerkte te mogen beantwoorden.

De Regering levert voorts een overzigt, waaruit blijkt dat de begrooting voor 1856 niet 9 ton gouds, maar slechts *f* 600,000 hooger is dan die van 1852, en dat dit hoogere cijfer, geenszins het gevolg van minder zuinig beheer, moet worden toegeschreven, voor een klein deel aan omstandigheden, waarop de Regering geen invloed kon uitoefenen en, voor verreweg het grootste deel, zoo aan het uitvoeren van buitengewone werken, waartoe (de sluizen te Dalem uitgezonderd) in overleg met de vertegenwoordiging werd besloten, als aan het verlangen der Regering, waarmede de vertegenwoordiging tot hiertoe heeft ingestemd, om door het verleenen van bijdragen en subsidien de uitvoering van andere werken aan te moedigen en daardoor het algemeen belang en de welvaart der bevolking krachtig te bevorderen.

De vraag, of het wetsontwerp betrekkelijk den aanleg van het afwateringskanaal van Grave naar den Amer op nieuw zal worden aangeboden, wordt bevestigend beantwoordt.

Het ontwerp eener nieuwe wet op de nationale militie is thans bij den Raad van State in overweging en de Regering vleit zich, dat het weldra aan de Staten-Generaal zal kunnen worden aangeboden. Wat de schutterijen betreft, bestaat het voornemen om, zoodra de voordragt betrekkelijk de nationale militie tot wet zal zijn verheven, eene nieuwe wet op de schutterijen te ontwerpen.

De wets-ontwerpen betreffende de medische politie zijn in gereedheid en kunnen aan het onderzoek van den Raad van State worden onderworpen.

De staat van 's Rijks veeartsenijschool mag gunstig heeten.

Bij gelegenheid der behandeling van de wet regelende sommige waterstaatsbelangen, heeft de Regering hare beschouwingen medegedeeld omtrent de algemeene regeling van het onderwerp van den waterstaat.

Zij is van oordeel dat een groote stap voorwaarts is gedaan, door het tot stand komen der bovengenoemde wet, maar zij is tevens overtuigd, dat daarbij niet mag worden stilgestaan. De wet, door art. 191 der Grondwet gevorderd, wordt dan ook niet uit het oog verloren en door het achtereenvolgens voordragen van bepalingen ter regeling van een gedeelte van het veelomvattend onderwerp, hoopt de Regering van lieverlede tot eene algemeene voorziening te geraken. Zoo wordt de laatste hand gelegd aan een ontwerp van wet houdende regels nopens de heffing van regten, wegens het gebruik van openbare werken in het belang der gemeenschap te land en te water, alsmede van de verzekering van de instandhouding en het gebruik dier werken. Mogt die wet, waarvan de indiening, zoo de overige werkzaamheden het toelaten, spoedig kan worden verwacht, tot stand komen, een belangrijk onderdeel der algemeene wet zal zijn geregeld.

Onverdiend is de op nieuw gemaakte aanmerking, dat de hoofdambtenaren van den waterstaat te veel invloed op het telkens ondernemen van nieuwe werken uitoefenen. Die aandrang komt slechts zelden van hunne zijde, en de Minister kan de overtuiging uitspreken, hoe die hoofdambtenaren menigwerf in de verpligting komen, den aandrang tot aanleg van nieuwe werken te wederspreken, waartoe zoo vele stemmen uit de provincien, en niet zelden uit den boezem der Staten-Generaal zelven, opgaan. Zoo de ambtenaren van den waterstaat, die reeds met zoo veel, ja met te veel werk zijn overladen, niettemin het Gouvernement op nuttige verbeteringen indachtig maken, en voor het meerdere werk, dat daaruit voor hen voortvloeit, niet terugdeinzen, dan mag zulks niet als een verwijt te hunnen laste, maar veeleer als een blijk van prijsselijken ijver worden opgemerkt.

Gaarne wordt erkend, dat er zeer groote behoefte bestaat aan eene goede politie op de rivieren en groote waterwegen. Als eerste stap, om daartoe te geraken, wenscht de Regering eene belangrijke wijziging in de dienst der zoogenaamde bakenmeesters te brengen. Is die verandering tot stand gebragt, dan zal een reglement van politie kunnen ingevoerd worden, en de dagelijksche politie aan de bakenmeesters, onder leiding en toezigt van de ambtenaren van waterstaat, kunnen opgedragen worden.

Uit het stilzwijgen, over de voorgenomen verbouwing aan de Z.-W. zijde van het Binnenhof bewaard, moet niet worden afgeleid, dat van het plan is afgezien, of dat de bestaande gebouwen, zonder geheele vertimmering, in stand zijn te houden. Voor dat stilzwijgen bestaat geene andere reden, dan dat de zaak nog niet tot genoegzame rijpheid, om eenig voorstel aan de Vertegenwoordiging te doen, gekomen is. De plans, die aanvankelijk voor de nieuwe inrigting in gereedheid werden gebragt, moeten nader worden gewijzigd ten gevolge van de vele moeijelijkheden, noodwendig, verbonden aan het beramen eener inrigting, die aan veelzijdige eischen moet beantwoorden. Zoodra die plans door de Regering zullen zijn vastgesteld, zullen de noodige fondsen worden aangevraagd ten laste van de begrooting van het dienstjaar, dat met de uitgaaf zou behooren te worden bezwaard.

De post voor subsidien aan besturen, maatschappijen en instellingen, die de bezwaren en bedenkingen heeft uitgelokt in nevensgemelde paragraaph van het verslag omschreven, getuigt, naar het inzien van de Regering, van den meer en meer opgewekten ondernemingsgeest der ingezetenen, en levert de overtuiging op, dat de gelden, die in de laatste jaren ter ondersteuning van publieke werken zijn besteed, goede vruchten hebben gedragen en weder de onderneming van andere even nuttige en noodzakelijke werken hebben uitgelokt. Dat niettegenstaande het verhoogde cijfer de Regering met spaarzaamheid is te werk gegaan, kunnen de aanvragen getuigen, die zijn moeten worden afgewezen of voor het oogenblik ter zijde gelegd.

Met overtuiging moet de Regering de bewering tegenspreken, dat er onder de werken, waarvoor ondersteuning is toegezegd, er voorgedragen zouden zijn, waarmede het algemeen belang niets te maken heeft; bij alle is integendeel het algemeen belang in meerdere of mindere mate betrokken. Geen bijstand is verleend of toegezegd, dan daar waar eigen krachten ontbraken en het benoodigde niet uit eigen middelen kon worden gevonden.

Ten aanzien van de Delftsche academie heeft de Regering overgelegd: 1o. eene opgave van hetgeen de academie tot dusverre jaarlijks heeft gekost; 2o. eene opgave van het aantal studenten, daarbij jaarlijks ingeschreven; en 3o. eene opgave van het getal studenten, die, hetzij hier te lande, hetzij in N. Indie, als ambtenaren zijn geplaatst.

Wat de zaak zelve betreft, de Regering treedt op nieuw in eene breede ontwikkeling van haar stelsel, volgens hetwelk zij de Academie wenscht te reorganiseren; en zij blijft daarbij, bij haar vroeger gevoelen, dat die zaak wel degelijk het onderwerp van een Koninklijk Besluit kan uitmaken. Ten eenemale ongegrond noemt de Regering het vermoeden, alsof voor het oogenblik veeleer lotsverbetering der leeraren, dan verbetering der zaak beoogd wordt. Niet eenigermate, maar vrij aanzienlijk zal het onderwijs worden uitgebreid, zoo door daaraan vele en daaronder belangrijke vakken toe te voegen, als door de reeds onderwezene aanmerkelijk uit te breiden. Het onderwijs in de kruidkunde behoeft niet meer bij de academie ingevoerd te worden; het werd er reeds van den beginne aan gegeven. Ook van den bergbouw (waaronder vermoedelijk de mijnbouw is verstaan) wordt reeds aan de academie werk gemaakt. Aan de aanstaande ingenieurs voor de mijnen wordt, nevens een omvattend onderwijs in de wis-, natuur- en scheikunde en hare toepassingen, onderrigt gegeven in de botanie, zoölogie, geologie, mineralogie, metallogie. In den eigenlijken mijnbouw tot heden niet. Het is ook raadzaam dit uit te stellen tot dat een ingenieur uit Indie er mede belast kan worden. Het onderwijs moet toch bijkans uitsluitend gegeven worden ten behoeve van Indie. De land- en boschhuishoudkunde behoort niet aan de academie, maar aan eene school voor landbouw te huis. Wat op de academie behoort gegeven te worden en er ook gegeven wordt, is het onderwijs in de scheikunde op den landbouw toegepast.

Na hetgeen in het Voorloopig Verslag reeds is aangevoerd, ten betooge van het wenschelijke en zelfs pligtmatige dat van rijkswege eene bijdrage worde verleend ter bestrijding van het tekort der kosten van het oprigten van een metalen standbeeld ter eere van den uitvinder der boekdrukkunst, schijnen nadere inlichtingen achterwege te kunnen blijven.

Daar een wets-ontwerp tot regeling van de belangen der zeevisscherijen gereed is en waarschijnlijk binnen kort zal worden ingediend, meent de Regering zich thans te kunnen onthouden van eenig oordeel uit te spreken nopens de beginselen, waarop de nieuwe wetgeving zal gegrond zijn.

Bij de behandeling van het ontwerp zullen die beginselen beter dan bij deze gelegenheid in gezette overweging genomen kunnen worden.

Bij de overweging van de herziening der bestaande wet op de octrooijen, hebben zich twee hoofdbeginselen voorgedaan, welke het geheele onderwerp beheerschen.

Velen wenschen voortdurend octrooijen voor nieuwe uitvindingen te zien verleenen, en verlangen dat men, op het voetspoor van den Franschen en Belgischen wetgever, het verkrijgen van octrooi gemakkelijk make en een ieder daar regt op geve, in plaats van, gelijk bij de thans van kracht zijnde wet geschiedt, het al dan niet verleenen van het octrooi van den wil der Regering afhankelijk te stellen.

Anderen, en daaronder staathuishoudkundigen van gezag, ijveren voor de geheele afschaffing der octrooijen, en zulks in het belang der verbruikers en in dat van de vrije ontwikkeling der nijverheid. Een belangrijk vertoog, waarbij dit beginsel is ontwikkeld en toegelicht, werd door eene Commissie van leden der Nederlandsche Maatschappij ter bevordering van nijverheid opgesteld, door die maatschappij onder de aandacht der Regering gebragt, en in haar tijdschrift afgedrukt.

Dát beginsel wenscht de Regering te volgen; maar er bestaan daartegen bezwaren, die welligt niet op te heffen zijn. De vraag, of dit mogelijk zal zijn, wordt thans door de Regering onderzocht, en indien zij bevestigend kan worden beantwoord, zullen de nieuwe voorschriften zich kunnen bepalen tot de regeling van hetgeen de reeds verkregen regten betreft.

In het ontwerp van wet betrekkelijk de maten en gewigten, hetwelk de Regering voornemens is aan de Staten-Generaal aan te bieden, zijn reeds bepalingen opgenomen omtrent den ijk en het toezigt op de in gebruik zijnde en nieuw vervaardigde balansen.

Bij de behandeling der Staatsbegrooting voor het jaar 1854 was, volgens het Voorloopig Verslag, het gevoelen geuit, dat er noodzakelijkheid bestond verandering te brengen in de instelling van de inspecteurs der jagt en visscherij, omdat zij geacht werd aan het doel niet te beantwoorden en, wat het toezigt over de jagtopzieners betreft, gebrekkig te werken.

De Regering heeft toen bij hare Memorie van Beantwoording den werkkring der inspecteurs toegelicht en gezegd, later, bij meerdere ondervinding, in overweging te zullen nemen, of en in hoever het belang van de dienst en van de schatkist verandering wenschelijk zou maken.

Sedert zijn twee jaren verloopen en deze hebben de Reg. bevestigd in de meening, dat de instelling niet wel kan worden gemist, zoowel met betrekking tot het opzigt op de opzieners als tot de behandeling der werkzaamheden aan de administratie der jagt en visscherij verbonden; zij meent dat elke verandering, die ten deze mogt worden daargesteld, eene hoogere uitgave van de schatkist zoude vorderen.

Het toezigt en de werkzaamheden toch, thans aan de inspecteurs opgedragen, zouden bij ieder provinciaal bestuur een hoofdambtenaar noodzakelijk maken, toegerust zoowel met de regtskennis en bekwaamheid, die als vereischten voor de betrekking van inspecteur worden beschouwd.

De wets-verandering, eerlang aan de overweging der Staten-Generaal te onderwerpen, zal overigens geene wijziging brengen in de instelling der inspecteurs. Zij bevat aanvulling of wijziging van bepalingen der wet van 6 Maart 1852 (*Staatsblad* n°. 47), welke wet, zooals aan de Kamer bekend is, geene voorschriften bevat, die de instelling der inspecteurs regelen.

VIde Hoofdstuk (*Hervormde Eeredienst* enz.) Omtrent het collatie-regt heeft de Regering geene andere mededeeling te doen, dan dat dit onderwerp in de Vergadering der Synode van het volgende jaar nader ter sprake zal komen; en dat het regt van collatie, waar het door den Koning wordt uitgeoefend, op dezelfde milde wijze, als sedert lang plaats heeft, wordt toegepast.

Wat het regt van beroepen aangaat, dat is zuiver kerkelijk. Onzekerheid bestaat er evenwel nog omtrent de wijze waarop de uitvoering van het regt van beroeping door de *gemeente* zal plaats hebben.

De wensch, dat ook de leeraren bij de Christelijke afgescheidene gemeenten in de bezoldiging van staatswege mogten deelen, is, gelijk te regt wordt opgemerkt, meermalen behandeld. Inzonderheid is zulks het geval geweest bij de overweging van het VIde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1854. Bij de Memorie van Beantwoording zijn toen cijfers en bijzonderheden medegedeeld, waaruit bleek, dat het geldelijk bezwaar niet gering kan worden geacht. Of dit bezwaar sedert zou zijn verminderd, valt met regt te betwijfelen; maar bovendien zou het, ter meer juiste beoordeeling van deszelfs wezenlijken omvang, noodig zijn, meerdere kennis van de zamenstelling en behoeften van de Christelijke afgescheidene gemeenten en harer leeraren te hebben, dan men nu bezit. Wel is ten vorigen jare bij de Regering ingekomen een adres, onderteekend door den praeses en scriba van eene zich qualificerende Synodale Vergadering der Christelijke afgescheidene Gereformeerde gemeenten in Nederland, ver-

gaderd te Zwolle, waarbij werd verzocht om aanvankelijk van het jaar 1850 tot het jaar 1860, ter beschikking van de Synodale Commissie der Christelijke afgescheidene gemeenten te stellen de som van ƒ 27,026 's jaars, om, in overleg met den Minister voor de Zaken der Hervormde Eeredienst enz., naar de behoeften onder de verschillende leeraars te worden verdeeld; doch dit adres is, evenmin als een ander daarmede zamenhangend adres, door dezelfde personen ingediend om als Christelijke afgescheiden Gereformeerde Kerk te worden erkend, in overweging kunnen genomen worden, aangezien het door geen behoorlijk bewijs gebleken was, dat de Christelijke afgescheidene gemeenten zich onderling tot een kerkgenootschap hadden vereenigd en dit kerkgenootschap onder het bestuur van eene synode hadden geplaatst.

Ten aanzien van den wensch, in eene der afdeelingen geuit, over hetgeen de Regering behoort in het oog te houden, met betrekking tot den tegenwoordigen toestand van de Hervormde Kerk, meent men, met opzigt tot het slot, aangaande de onpartijdigheid der Regering bij de tegenwoordige verdeeldheden, waarvan men ook dit jaar met leedwezen het tegendeel had opgemerkt, te moeten te kennen geven, dat zij zich niet bewust is daar, waar zij met de Kerk in aanraking komt, geene onpartijdigheid te hebben in acht genomen, en dat zij niets meer begeert, dan zich op haar onpartijdig standpunt te handhaven.

De vraag is verder gedaan, hoe het met de organisatie van het Israëlitisch kerkgenootschap gesteld is. Het ingekomen zeer uitvoerig verslag van de hoofdcommissie tot de Zaken der Israëliten over dit veelomvattend en moeijelijk onderwerp, heeft tot veelvuldig onderzoek en overwegingen geleid, waarvan de slotsom thans verzameld wordt in eene voordragt aan den Koning, welke, zoo men hoopt, eerlang zal kunnen aangeboden worden.

VIIde hoofdstuk (*R.-Cath. Eeredienst enz.*). De Regering toont, in de eerste plaats, breedvoerig aan, dat de subsidien voor het opbouwen van kerken enz. verleend worden slechts met de uiterste spaarzaamheid; zoodat ten onregte is ondersteld, dat men te dezen aanzien met vrij kwistige hand te werk zou gaan.

Voorts heeft de Regering aan het daartoe te kennen gegeven verlangen voldaan, door, ter inzage van de leden, over te leggen exemplaren van: 1o. het algemeen reglement voor de parochiale kerkbesturen in het aartsbisdom van Utrecht; en 2o. van de in het bisdom van 's Bosch uitgevaardigde voorschriften omtrent de inrigting en zamenstelling, zoo van de jaarlijksche begrooting en rekening wegens de inkomsten en uitgaven der parochiale kerkekassen, als van de inventarissen der parochiale eigendommen en goederen.

Voonts zijn overgelegd, mede ter inzage van de leden, het algemeen reglement voor de besturen der parochiale en andere Katholijke instellingen van liefdadigheid, benevens de algemeene reglementen, die de kerkvoogden der Oud-Bisschoppelijke Klerezij, in betrekking tot het armwezen van dit Kerkgenootschap, hebben uitgevaardigd.

VIIIe hoofdstuk (*Marine*). Zeer uitvoerig is het antwoord der Regering op het Voorloopig Verslag der Kamer. Wij kunnen alleen het voornaamste vermelden, dat met betrekking tot het *herstel* gezegd wordt.

De Minister verklaart de vrees ongegrond, dat bij hem het denkbeeld zoude bestaan, dat Nederland als zeemogendheid vertooning moet maken; en hij toont, door hetgeen tot dusver door hem is bevolen, aan, dat de zeemagt, volgens hem, tot niets anders zal zijn aangewezen, dan tot eene verdedigende of beschermende stelling voor het vaderland en zijne overzeesche bezittingen in oorlogstijden.

Gaat men na, dat, behalve het reeds naar Oost-Indie vertrokken stoomschip *Amsterdam* en schroefschooner *Montrado*, eerstdaags de stoomkorvet *Meduza* en weldra ook het stoomschip *Phoenix* derwaarts zullen gezonden worden; dat onmiddellijk na de aanneming der begrooting voor 1855 de aanbouw is bevolen van 2 stoomschepen van 250 paardenkracht, 1 stoomschip van 100 paardenkracht, en 1 ondiepgaand ijzeren stoomschip, die grootendeels in den loop van het volgende jaar gereed moeten zijn, en dat ook het stoomschip *Merapi* voor die dienst gereed wordt gemaakt, dan moet de vrees, dat de Minister aan dat denkbeeld de beveiliging en bescherming onzer Kolonien zoude opofferen, zonder grond voorkomen. Hij herinnert, dat bij het stelsel, waarvan men in § 2 in eene beoordeeling is getreden, een gedeelte der fregatten voor de verdediging in oorlogstijden dier voor ons onmisbare gewesten is aangewezen, en dat overigens die groote schepen moeten strekken tot verdediging onzer zeegaten, in verband met de defensiemiddelen aan den wal opgerigt of op te rigten, en waar die middelen alleen ontoereikend zijn, daarvoor heeft de Minister niet nagelaten zich in verband met zijn ambtgenoot van Oorlog te stellen. Zoolang er nog zeilschepen overblijven, zullen deze zekerlijk tot dat doel in tijd van nood worden gebezigd, doch de stoomkracht is zeer noodig voor het geven der voordeeligste stelling aan het schip en zijne batterij, ter verdediging der gaten, en dient derhalve bij nieuwen aanbouw niet achterwege te blijven.

Het valt niet te ontkennen dat het onderhoud der 20 schroeffregatten door den Minister, in zijn stelsel voorgesteld, tot groote uitgaven zouden leiden. Hij vleit zich echter dat eene nadere toelichting van dat stelsel tot de overtuiging zal brengen, dat die kosten *zoo* groot niet zijn als zij bij den eersten opslag voorkomen. Het stelsel toch bevat slechts in groote trekken het aantal en de soort van schepen, door den Minister voorgesteld, en het maximum der onderhoudskosten daaraan verbonden, zonder in de maatregelen van ongeschikt beheer, daarop betrekking hebbende, af te dalen. Het is er echter verre af, dat dit maximum altijd zal behoeven verstrekt te worden. Wanneer men namelijk aanneemt dat de 16 fregatten, die niet in dienst zijn, geheel en in allen deele gereed en uitgerust en voorzien van stoomketels en werktuigen, als reserve en in conservatie dáár liggen, dan voorzeker waren de kosten aanmerkelijk: maar stelt men zich daarentegen voor, dat als de Staat eens in het bezit van een 15tal dier schepen is, men de 5 overige op bij voorbeeld 18/20 afgebouwd op de hellingen laat staan (de goedkoopste manier om schepen te conserveren); dat alleen van die schepen die deelen der uitrusting, welke aan geenen merkbaren achteruitgang onderhevig zijn, voorhanden moeten wezen; in één woord, dat alle maatregelen genomen worden om binnen den kortst mogelijken tijd over de reserve te kunnen beschikken, zonder zich bloot te stellen aan al de kosten, die het altijd geheel en al gereed liggen dier reserve zoude medebrengen, dan komt men, ten opzigte der onderhoudskosten dier schepen, tot een veel voordeeliger resultaat.

Ook wat betreft die kosten ten opzigte der machineriën van de opgelegde schepen, zijn die niet zoo groot als men schijnt te vreezen. Veel hangt daarbij af van de wijze, waarop de machines geconserveerd worden; doch wanneer, gelijk bij onze stoomschepen het geval is, de zorg daarvoor wordt opgedragen aan machinisten, die, tijdelijk buiten activiteit, uitsluitend daarmede belast zijn, dan mag het uiterst moeijelijk zijn te bepalen, hoevele jaren dusdanige werktuigen zonder merkbaren achteruitgang kunnen stilstaan, maar gemakkelijk is het proefondervindelijk aan te toonen, dat die achteruitgang van zeer weinig belang is. Getuige daarvan de machinerien van Zr. Ms. stoomschip *Bromo*, welke drie jaren lang op deze wijze goed bewaakt en geconserveerd zijnde, die sporen van achteruitgang niet vertoonen. Met de stoomketels is dit echter anders, en al zijn er ook middelen, om den invloed van tijd en lucht op goed beschilderde in bewaarplaatsen droogstaande stoomketels zoo gering mogelijk te doen zijn, en al brengt ook daar een goed toezigt veel tot eenen langen duur toe, zoo zoude echter die achteruitgang reden genoeg zijn, om niet voor alle stoomfregatten de ketels gereed te houden, maar slechts zoovele in voorraad te hebben, dat men aan alle voorkomende eventualiteiten het hoofd kan bieden, waartoe de eenheid der schepen veel zal toebrengen; vertrouwende men dat de behoefte aan de geheele reserve niet zoo plotseling zoude opkomen, dat men niet door buitengewone maatregelen zich verder zoude kunnen voorzien.

Wat aangaat den aanbouw van oorlogsschepen bij particulieren, zoo zal de Regering zich van het beoordeelen van den al of niet gunstigen uitslag van dien maatregel onthouden, tot dat eerst de afbouw en beproeving dier schepen zal aangetoond hebben, in hoeverre deze, zoowel wat de kosten als wat de deugdelijkheid der schepen betreft, al dan niet voordeelig is. Men vergete intusschen niet, dat eene der beweegredenen tot dien aanbouw geweest is het verlangen om spoedig te voorzien in de bestaande behoefte aan stoomschepen van klein charter voor de Oost-Indische dienst.

IXde hoofdstuk A (*Nationale Schuld*). Bij de Regering bestaat het voornemen, om nog in den loop der zitting terug te komen op het wetsontwerp betrekkelijk de vijfjarige verjaring van de coupons der certificaten van de Nationale Schuld. Zij blijft vasthouden aan het denkbeeld, dat de post van ƒ416,500, voor rente van uit te geven schatkistbiljetten, moet behouden blijven. Gelijke meening belijdt zij omtrent den uitgetrokken post voor verpligte amortisatie, luidens art. 9 der wet van 27 Sept. 1841.

IXde hoofdstuk B (*Departement van Finantiën*). De Regering herhaalt de, in het vorig jaar betoogde, stelling, dat vooralsnog niet gedacht kan worden aan eene ineensmelting van de drie administratiën voor het grootboek en de opheffing van het agentschap te Amsterdam. Zij treedt vervolgens in een breedvoerig betoog, om aan te wijzen, dat de muntslag der koperen speciën voor N. Indië geheel op zich zelf staat; dat er geen verband bestaat tusschen die inrigting en de rijksinrigting en alzoo geen grond, om de voordeelen, die uit den muntslag van het Indische kopergeld zullen kunnen voortvloeijen, in compensatie te brengen met tegemoetkoming van ƒ4000.

Nopens de instelling van de rijks-advokaten blijft de Reg. volhouden bij haar gevoelen, reeds meermalen ontwikkeld: zij blijft haar behoud noodzakelijk achten.

De Regering neemt ernstige maatregelen, om het vermissen van brieven te keer te gaan. Voorts geeft zij, op verlangen, nog de volgende cijfers, met betrekking tot het briefpostwezen. In September 1855 hebben 994,431 binnenl. en 262.911 buitenl. brieven port betaald. In Julij, Aug. en Sept. 1855 beliep het getal gefrankeerde brieven 553,009; gedurende die drie maanden werden 608.487 postzegels verkocht, en was het getal refuten, over 1849, 88,566; 1852, 105,878; 1853, 109,358 en 1854, 122,478 stuks.

Ook de Regering zoude gaarne het stelsel der postzegels willen uitstrekken tot de verzending van gedrukte stukken, maar zij deinst tot dusverre terug voor de moeijelijkheden, die aan de uitvoering zijn verbonden. De woorden *uitvoerbaar* en *onmogelijk* hebben altijd eenen betrekkelijken zin, maar het mogelijke is niet altijd verkieslijk, wanneer de bezwaren voor het minst gelijk staan met het voordeel hetwelk een maatregel kan aanbrengen. Voor de rigtige heffing van het port op de gedrukte stukken is het noodig dat deze, voor de frankering, aan eene naauwkeurige verificatie worden onderworpen. Geschiedt de frankering met postzegels door de belanghebbenden, dan is het te voorzien, dat zeer dikwijls het port verkeerd berekend zal wezen, en dat de stukken uit dien hoofde of voor eenig ander verzuim volgens de wet met het gewone briefport zullen moeten worden belast, doch welk port in de meeste gevallen oninbaar zal zijn. Geschiedt daarentegen de aanhechting der postzegels op de kantoren zelve, dan zal daarmede bij de verzending van een zeer groot aantal stukken te gelijk, zoo als met de nieuwspapieren het geval is, veel tijd verloren gaan, en eene vroegere bezorging op het postkantoor dan thans noodzakelijk worden. Wijders zijn de verschillende soorten van gedrukte stukken, die met de post verzonden worden, uit hoofde van hunnen omvang, niet vatbaar om in de brievenbussen te worden opgenomen, terwijl de maatregel veel van zijn nut voor de afzenders zoude verliezen, indien de overhandiging op het postkantoor verpligtend moest blijven.

De lijnen, op welke de dienst door vervoerbare postkantoren zal worden verrigt, zijn de Nederlandsch-Belgische spoorweg, over den afstand van den Moerdijk tot Antwerpen, en de Nederlandsche Rhijnspoorweg, over den afstand van Amsterdam tot Emmerik. Op de zijtakken van Breda naar Rozendaal en van Utrecht naar Rotterdam behoeven zoodanige postkantoren niet te zijn, doch is of zal de dienst ingerigt worden op eene wijze die evenzeer aan het doel bea[ntwoordt]. Op den eerstgenoemden spoorweg is de zaak ree[ds] sedert eenige maanden in werking. Op den Rhijnspoorweg [zal] dit mede spoedig het geval zijn.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZIGT.

Over Triëst zijn berigten uit Konstantinopel tot den 29st[en] en uit Trebizonde tot 20 October ontvangen. Selim-Pa[cha] is benoemd tot bevelhebber van Kars; Omer-Pacha was [naar] Battoun vertrokken; maar, in stede van zich regtstre[eks] naar Kars te begeven, scheen hij te manoeuvreren met [het] doel om in Georgie binnen te dringen: voorzeker ten ein[de] aldaar het beleg op te breken en de Russen achterwaar[ts] te dokken.

Men meldt uit Odessa dd. 4 November, dat Keizer Alexand[er] in die stad verwacht wordt.

De dagbladen van Lissabon verzekeren, dat Portug[al] eerlang deel zal nemen aan het verbond der Westersc[he] mogendheden.

Uit Genua wordt het berigt, nopens de ophanden zijn[de] aankomst van den Koning van Sardinie te Parijs, bevestig[d]. De Koning zal zich den 20sten te Genua inschepen; [hij] zal vijf dagen in Parijs vertoeven, vijf dagen in Londe[n] en eenige dagen in Brussel, op zijne terugreis.

Eene depêche uit Triëst meldt de aankomst te Athe[nen] van twee oorlogsschepen der Amerikaansche Unie. Deze de[pêche] beweert, dat deze schepen in last hebben om aa[n] de eischen, betrekkelijk een geschil tusschen den Ame[ri]kaanschen consul met de regering van Koning Otto, krac[ht] bij te zetten.

HET OOSTERSCH OORLOGSTOONEEL.

Eene depêche van admiraal Bruat dd. 27 October de[elt] het resultaat mede van de bewegingen der flotille van [de] kanonneerbooten. Nadat deze namelijk de kanalen en eiland[en] van de zijtakken des Dniepers doorzocht hadden, zijn zij n[a] vijf dagen zoekens er in geslaagd, te nemen en voor Ki[n]burn te brengen een zeer groot vlot, dat, met wape[nen] voorzien, bestemd was tot aanbouw van schepen op de we[rf] te Nicolaïeff en zamengesteld was uit eikenhouten balke[n] en eene lengte had van 850 voeten, eene breedte van [6.] voeten en eene diepte van 6 voeten. Een en ander kan a[ls] eene groote aanwinst voor de bondgenooten beschouw[d] worden.

OORLOGSTOONEEL IN HET NOORDEN.

De *Culture*, welke Nargen den 6den dezer verlaten heef[t], is te Dantzig aangekomen. Alleen de Engelsche kruisers zul[len] nog in de Oostzee blijven; al de overige oorlogsbode[ms] keeren naar Engeland terug. Er was niets nieuws voorgeval[len], doch er viel veel sneeuw.

RUSLAND.

Uit St. Petersburg wordt gemeld, dat de Keizer special[e] instructien aan de autoriteiten heeft doen toekomen tot he[t] spoedig oproepen van rekruten van alle ligtingen, van 2[0] tot 36 jaren, ten einde daardoor een zoo volledig mogelijk re[]sultaat voor het leger te krijgen.

Volgens eene telegraphische depêche, in de *Times* voork[o]mende, zou de Krim voor 5 maanden van leeftogt voorzie[n] zijn.

TURKIJE.

De Porte heeft, gelijk uit een berigt in den Fransche[n] *Moniteur* blijkt, dezer dagen besloten tot eenen maatregel die sedert lang door de zeevarenden gewenscht werd. Zi[j] heeft aan een Franschman opgedragen, op de Aziatisch[e] en de Europesche kust, van de Dardanellen tot aan d[e] Zwarte Zee, eene reeks van kustlichten op te rigten; di[t] werk moet nog in den loop dezes jaars voltooid zijn. Ver[]volgens zal de kustverlichting verder uitgebreid worden, en men hoopt, dat over eenige jaren de kusten van Turkije en van de Turksche eilanden niet langer voor de scheepvaart zoo gevaarlijk zijn zullen, als thans.

Verscheidene andere plannen van eene onbetwistbare nuttigheid zijn thans bij de Porte in overweging; en door derzelver aanneming, zoo zegt de berigtgever van het Fran[]sche regeringsblad, zal het kabinet, hetwelk Aly-Pacha aan zijn hoofd heeft, met daden bewijzen, dat het wi[l] voortgaan met verbeteringen van stoffelijken aard, zonder welke Turkije nimmer dat nieuwe leven en die kracht ka[n] verkrijgen, welke zijne bondgenooten, voor Europa's rus[t] en evenwigt, aan hetzelve toewenschen. Inzonderheid is de aandacht der Porte thans gevestigd op de hooge en no[g] steeds klimmende prijzen der levensmiddelen, een gevolg van het gebrek aan wegen en middelen tot vervoer in Turkije.

OOSTENRIJK.

Men verzekert, dat de keizerlijke regering met de af[]kondiging van het jongst gesloten concordaat wacht, totdat die door den Paus officieel zal zijn openbaar gemaakt. De maatregelen van uitvoering zijn door de Keizerl. commissie onderzocht, maar nog niet door Z. M. goedgekeurd.

GROOT-BRITTANJE.

De *Times*, die onlangs, tijdens de in Engeland heerschende vrees voor gebrek aan klinkend ruilmiddel, zelve gewaagde van eene nieuwe Russische geldleening in de Vereenigde Staten en in Nederland, zegt thans, dat het ongegronde dier geruchten algemeen erkend wordt.

— De *Daily News* meldt, dat lord Palmerston de betrek[]king van directeur der posterijen aan den heer Sidney Her[]bert zou hebben aangeboden, die, toen het parlement [en] het land ontevreden waren, met den hertog van New-Castle moest aftreden. Even als de hertog van New-Castle gevoelde de heer Sidney Herbert zich gekrenkt, door het bekende onderzoek nopens den stand des legers, maar hij heeft zich nooit op zeer openhartige wijze verklaard ter zake van den

oorlog, in het vaste vermoeden dat hij te dien aanzien de denkbeelden van den heer Gladstone en van sir James Graham deelde.

— Men verzekert, dat lord Palmerston het parlement zoo lang mogelijk zal verschuiven, daar er zich weder verschillende elementen van tegenstand hebben opgedaan, die zijn bewind zeer zouden belemmeren en hij zoo lang mogelijk meer de vrije hand wil hebben.

— Onze dagbladen geven thans om strijd berigten en beschouwingen ter zake van de tooneelen van dronkenschap, waaraan, ouder gewoonte, de Engelsche soldaat zich overgeeft. Zij zeggen dat de Turksche krijgsman veel leeren kan, maar dat de eerste wel het voorbeeld van den Turk mag volgen, die zich door matigheid kenschetst. De oudste officieren verklaren, dat de dronkemans-gelagen in de Krim, vooral bij het legerkamp, zoodanig zijn, dat zij er in hunne langdurige ondervinding geene wedergade van gezien hebben.

De gewone militaire straffen zijn niet in staat om dit kwaad te beteugelen. Men schrijft dit vooral toe aan ruimte van geld en het goedkoope van den drank.

Een kolonel is er op bedacht geweest *plumpuddings* te bakken ten einde de soldaten voor hun geld zouden eten. De *Times* zegt, dat men uit deze bijzonderheden kan opmaken in welken toestand zich het leger bij het naderen van den winter bevindt en welke gevolgen dit onvermijdelijk gedurende het winterseizoen hebben moet.

De sterfte zal daardoor weder grootelijks toenemen. Het blad is zeer scherp in de veroordeeling van deze buitensporigheid en meent, dat men tot het keeren daarvan des noods de menigvuldige herbergen rondom het kamp moest afschaffen.

DUITSCHLAND.

De reis van verschillende Duitsche staatslieden naar de Fransche hoofdstad heeft aanleiding gegeven tot vele geruchten, alsof de Duitsche Staten er op bedacht zouden zijn eene wijziging in hunne politiek te brengen, en meer het Westen te naderen. De *Nieuwe Preuss. Courant* wederspreekt deze geruchten, zoo als het zegt, op afdoenden grond.

Dat blad zegt tevens, dat, indien er staatkundige onderwerpen in Parijs behandeld zijn, de Duitsche staatslieden zeker zullen verklaard hebben, dat zij noch voor het Westen, noch voor Rusland partij trekken; maar eene Duitsche staatkunde volgen, welke eene strikte onzijdigheid medebrengt.

De Fransche Keizer moet zelfs, op het vernemen van die verklaringen, de meeste welwillendheid hebben in acht genomen.

De nieuwe Oostenrijksche voorzittende gezant der Duitsche Bondsvergadering, graaf von Rechberg-Rothenlöwen, is den 6den dezer te Frankfort aangekomen.

FRANKRIJK.

Het aantal eere-medailles van verschillende klassen en eervolle vermeldingen, welke bij gelegenheid der tentoonstelling zullen verleend worden, zal 5,000 overtreffen. Het gezamenlijk aantal inzenders was 25,000. Men zou dus hebben, voor deze belooningen: één op de vijf inzenders.

De drie eere-medailles, welke den 5den door den Keizer eigenhandig zijn uitgereikt, zijn ter Parijsche munt geslagen. Alle drie heeft men te danken aan den beitel van den heer Barre. De grootste is van goud, zilver of brons, en is 59 strepen in middellijn. De middelste is enkel van goud, en is 45 strepen in middellijn. De kleinste is van goud, zilver of brons en heeft 40 strepen in middellijn.

— Het verslag van den staat der bank op 8 dezer is als volgt: Het actief in zilveren staven en specie bedraagt 212 millioen; in portefeuille 437 millioen; de voorschotten op openbare fondsen 40 millioen; obligatiën van spoorwegen 500 millioen; de disconteringen van schatkistbons 40 millioen; het passief van circulerende bankbilletten 614 millioen; de rekeningen-courant met de schatkist 71 millioen, en die met Parijs en van de banken 140 millioen. Hieruit blijkt, dat er eene vermindering ontstaan is in den voorraad edel metaal van 20 millioen, in de portefeuilles van 24 millioen, in de beleeningen van 37 millioen en in de rekeningen-courant met particulieren van 33 millioen.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

ZITTING VAN ZATURDAG, 10 NOVEMBER.

In deze zitting heeft de commissie belast met het onderzoek van de geloofsbrieven van Mr. J. B. Bots, bij monde van den heer Nolthenius, verslag gedaan. Zijne geloofsbrieven zijn in orde bevonden, zoodat de commissie tot zijne toelating adviseert.

Daartoe wordt besloten.

Is ontvangen een Kon. besluit, houdende magtiging op den Voorzitter om de gevorderde eeden van den heer Botz af te nemen.

Deze wordt binnengeleid; legt de eeden af en neemt zitting.

Is ontvangen eene Kon. boodschap, ten geleide van een ontwerp tot wijziging van hoofdstuk V der staatsbegrooting van 1855, voor zooveel betreft de subsidiën. Wordt verzonden naar de afdeelingen.

Zijn ontvangen twee adressen tot ondersteuning van het voorstel van den heer Rochussen tot het houden eener enquête nopens den sterken drank. — Verzending aan de Commissie.

De VOORZITTER deelt mede, dat door de afdeelingen tot rapporteurs benoemd zijn: 1o. voor het ontwerp tot aanmoediging van den invoer van granen, de heeren Nolthenius, van Eck, Mackay, van Goltstein en Dirks; 2o. tot wijziging van Hoofdstuk IX B der Staatsbegrooting voor 1854, de heeren van Reede, Slicher, Anemaet, van Bosse en van Heeckeren; 3o. tot vaststelling der begrooting van de Landsdrukkerij voor 1856, de heeren van Bosscha, van Lennep, Stieltjes, van der Poel en van Deinse; 4o. tot bekrachtiging van provinciale belastingen, de heeren van Reede, Stolte, ten Cate, Hoekwater, Wijbinga en 5o. een ontwerp nopens het gedistilleerd, de heeren Wintgens, van Lennep, van Bosse, van Nispen en de Brauw.

De VOORZITTER deelt wijders mede, dat gereed zijn de volgende eindverslagen over de wetsontwerpen: 1o. tot wijziging van hoofdstuk IV der Staatsbegrooting voor 1854; 2o. tot verhooging van hoofdstuk IV der staatsbegrooting voor 1855; 3o. nopens de begrooting voor den arbeid der gevangenen over 1856; en 4o. tot verhooging van hoofdstuk IX B der staatsbegrooting (postkantoor te Amsterdam). De discussiën over al deze ontwerpen zijn bepaald op aanst. Dingsdag, na afloop der reeds aan de orde gestelde werkzaamheden.

Ook deelt de VOORZITTER mede, dat de eindverslagen gereed zijn over de hoofdstukken I, II, III, IV, IX A, IX B en XII en over de wet op de middelen.

De eindverslagen op de andere hoofdstukken zullen spoedig opgemaakt worden. Op voorstel des Voorzitters wordt besloten, de discussiën over de begrootingswetten voor 1856 te bepalen op aanst. Donderdag 15 dezer, 's morgens ten 11 ure.

De vergadering is daarna gescheiden tot aanst. Dingsdag, 's morgens ten 11 ure.

In § 2 der Memorie van Beantwoording van het Voorloopig Verslag van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, betrekkelijk het ontwerp van wet van 11 Julij 1855 (*Staatsblad No. 99*) tot Verhooging van het Vde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1855 werd aan de Kamer medegedeeld, dat een voorstel om art. 30: *»Subsidiën aan »besturen, maatschappijen en instellingen, als bijdragen »in de bekostiging van werken*, te verhoogen, na de »opening van de eerstvolgende zitting der Staten-Generaal »zou worden aangeboden, en dat die verhooging zou wor»den gevraagd, ten einde aan dijk- of polderbesturen bij»dragen te kunnen verleenen in de kosten der werken, »ten gevolge der jongste overstroomingen noodig geworden.»

Het onderzoek der aanvragen van tegemoetkoming, dat destijds nog hangende was en op grond waarvan de aanvraag der vereischte gelden toen nog niet kon geschieden, is thans afgeloopen.

De Regering ziet zich alzoo in staat aan haar voornemen gevolg te geven door aanbieding van een ontwerp van wet, strekkende tot verhooging van art. 30 van hoofdstuk V der Staatsbegrooting van 1855 met eene som van *f* 191,938. Die som zal kunnen worden gevonden uit de middelen tot dekking van de Staatsuitgaven voor 1855 bestemd.

's Gravenhage, 10 November.

Bij koninklijk besluit van 31 October jl, no. 81, is op verzoekschrift van K. Th. baron van Lijnden en Jhr. mr. J. J. de la Bassecour Caan, voorzitter en secretaris van het bestuur der naamlooze vennootschap: de 's Gravenhaagsche Wasch- en Badinrigting te 's Gravenhage, bewilliging verleend op de geregistreerde acte van oprigting dezer vennootschap.

Vele aanzienlijken uit deze residentie hebben aan deze vennootschap deel genomen. Onder de lijst der aandeelhouders treft men aan den Minister van Justitie, onderscheidene Ministers van Staat, den Commissaris des Konings in deze provincie, leden der Staten-Generaal, den directeur van het Kabinet des Konings, den kanselier der Nederlandsche orden, leden van den Hoogen Raad der Nederlanden, en den voorzitter van het provinciaal Hof in Zuid-Holland, verscheidene advocaten bij den Hoogen Raad enz.

Bij besluit van den 31sten October 1855, no. 85, heeft Z. M. goedgevonden te bepalen, dat alsnog, ten vervolge op de besluiten van 21 October en 28 December 1854, no. 103 en 57, en 5 Februarij, 20 Maart, en 7 en 19 Mei dezes jaars, no. 9, 93, 24 en 77, houdende toekenning van eervolle belooningen, ter zake van de in 1853 en in Mei en Junij 1854 plaats gehad hebbende krijgsverrigtingen in de Wester-afdeeling van Borneo, eervol zal worden vermeld, bij afzonderlijke dagorders, zoo in Nederland als in Indie, de flankeur bij het wapen der infanterie bij het leger in Nederlandsch Indië F. W. Ahrens, ter zake zijner verrigtingen in de maand Mei 1854.

Bij Kon. besl. van 1 Nov. 1855, n° 59, is de heer Mr. F. M. C. Pels Rijcken, presid. van het geregtshof van Suriname, benoemd tot ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw.

Z. M. heeft benoemd: tot notaris te Maasland, arrondissement Rotterdam, J. van der Poort, candidaat-notaris te Soetermeer; en tot griffier bij het kantongeregt te Bolsward, M. Weersma, notaris-klerk aldaar.

Z. M. heeft op derzelver daartoe gedaan verzoek, eervol ontslag verleend: aan jhr. mr. C. H. Backer, uit zijne betrekking van plaatsvervangend kantonregter in het 2e kanton te Amsterdam; en aan H. Rijzen Engelsman uit zijne betrekking van plaatsvervangend kantonregter te Enkhuizen.

Z. M. heeft goedgekeurd de beroepingen van predikanten, uitgebragt door de kerkeraden der gemeenten hierna genoemd als: van de Hervormde gemeente te Waverveen, onder de classis van Utrecht, op A. L. van Woerden, candidaat bij het prov. kerkbestuur van Overijssel; van de herv. gem. te Gorredijk, onder de classis van Heerenveen, op W. Hoevers, predikant te Blokzijl, van de Waalsch-Hervormde gemeente te Dordrecht, op M. A. Perk, candidaat bij de commissie tot de zaken der Waalsche kerken; van de Evangelisch-Luthersche gemeente te Monnikkendam, op R. Readler, predikant te Wildervank.

Bij Kon. besluit van 9 November 1855, n°. 64, is aan den gepensioneerden kolonel der infanterie van het leger in Nederlandsch Indie H. G. Kruseman, verleend de titulaire rang van generaal-majoor.

Na den afloop der zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden zijn de leden in hunne afdeelingen vergaderd, om te onderzoeken de ontwerpen van wet: 1o. nopens den accijns op de bieren en azijnen; en 2o. wegens den opslag van het meel.

De afdeelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal zullen Maandag aanstaande het aanhangige ontwerp van wet nopens de banken van leening onderzoeken.

Binnen weinige dagen zal alhier het licht zien het eerste rapport der Staatscomm., benoemd bij Kon. besluit van 29 Nov 1853 no. 66, tot het voorstellen van maatregelen ten aanzien van de slaven in de Nederlandsche koloniën (Suriname) met achttien bijlagen, uitgegeven op last van den Minister van koloniën.

Heden morgen hebben de nieuw benoemde president en vice-president van den Hoogen Raad der Nederlanden, de heeren Mrs. F. de Greve en Jhr. B. van de Velden, in handen des Konings, de gevorderde ambtseeden afgelegd. Men ziet hunne installatie als zoodanig eerlang te gemoet.

In de thans gesloten najaarsvergadering der Provinciale Staten van Zuid-Holland is door Ged. Staten ingezonden een ontwerp algemeen reglement voor de polders in Zuid-Holland. Uit de dit ontwerp vergezellende Memorie van Toelichting blijkt o. a., dat sedert geruimen tijd in deze provincie de behoefte gevoeld is aan eene regeling der menigvuldige waterschapsbesturen, die ten getalemelijke getale van tusschen zeven en acht honderd in Zuidholland aanwezig zijn; vele waterschappen toch hebben geene reglementen; vele worden bestuurd volgens oude octrooijen of reglementen, die met de tegenwoordige orde van zaken niet meer in overeenstemming zijn; eindelijk zijn na 1814 onderscheidene reglementen, na door den Koning te zijn goedgekeurd, ingevoerd, die echter, als niet door de Provinciale Staten vastgesteld, geene verbindende kracht hebben; zoodat ook deze allen aan eene herziening moeten worden onderworpen.

Het ligt echter in den aard der zaak, zegt die Memorie, dat het vaststellen van afzonderlijke reglementen voor ieder waterschap een werk van zoo ruimen omvang is, dat het zich laat aanzien, dat de Provinciale Staten dit niet dan in eene lange reeks van jaren zullen kunnen ten einde brengen, en ofschoon het zich niet laat ontkennen, dat de zeer uiteenloopende inrigting der waterschapsbesturen in de verschillende oorden dezer provincie het onmogelijk moet doen achten de organisatie van al de waterschapsbesturen in één algemeen reglement tot stand te brengen, gelijk dit in andere provinciën is geschied, heeft men echter gemeend, dat men op een middel moest bedacht zijn, om bij eene algemeene verordening, zoo veel mogelijk, de waterschappen, welke onder dezelfde cathegorie kunnen worden gerangschikt, te reglementeren. Als zoodanig boden zich in de eerste plaats aan de polders, zijnde die waterschappen, welker besturen uitsluitend belast zijn met de zorg voor de belangen der daarin gelegen landen, die zeker de talrijkste cathegorie in deze provincie uitmaken en welker organisatie ook daarom in de eerste plaats eene spoedige voorziening vordert, omdat, ten gevolge der vroegere vereeniging van het plaatselijk beheer met dat der waterstaatsbelangen, nadat deze beide beheeren tijdens het Fransche beheer van elkander zijn gescheiden, verschillende bepalingen der bestaande reglementen in stand zijn gebleven; welke tot groot bezwaar der Ingelanden aanleiding geven, een kostbaar beheer hebben in stand gehouden, menigvuldige klagten hebben doen ontstaan, waarin, zonder verandering der reglementen, niet kon worden voorzien, en van vele zijden den wensch heeft doen ontstaan, dat door eene herziening der reglementen of door het daarstellen daarvan waar zij ontbreken, in de bestaande bezwaren mogt worden te gemoet gekomen, oude gebruiken, die vaak door velen als misbruiken worden aangemerkt, worden afgeschaft, en het beheer der polders in het algemeen op eenen meer met den geest des tijds overeenstemmenden voet worde geregeld.

Naar aanleiding daarvan is het voorgedragen algemeen reglement voor de polders in deze provincie ontworpen, waarbij, behoudens de nadere vaststelling van eenige bijzondere bepalingen, die afhankelijk zijn van den toestand van iederen polder, het beheer van al de polders geregeld wordt, terwijl, in afwachting van het vaststellen der bedoelde bijzondere bepalingen, het reglement niettemin dadelijk in werking zal kunnen worden gebragt, en alzoo dadelijk een groote stap zal zijn gedaan, om den staat van onzekerheid en onregelmatigheid, die ten aanzien van de administratie van vele polders in deze provincie bestaat en dringend voorziening vordert, te doen ophouden. Het reglement is niet toepasselijk op de hoogheemraadschappen, waarden, ambachten en alle andere waterschappen, welke het beheer voeren over dijken, sluizen, molens, boezems en andere waterschaps-aangelegenheden, die in het gemeenschappelijk belang en ten koste van meerdere polders of waterschappen zijn daargesteld en onderhouden worden, voor welke mitsdien later afzonderlijke reglementen zullen behooren te worden vastgesteld. Mogt er twijfel ontstaan, of een waterschap onder de polders kan gerangschikt worden, dan zullen, volgens art. 130, de Provinciale Staten, onder goedkeuring des Konings, uitspraak doen, terwijl men zich niet heeft ontveinsd, dat bijzondere plaatselijke omstandigheden, wettig bestaande overeenkomsten of bijzondere inrigtingen, voor dezen of genen polder, eene afwijking van de in het Reglement gemaakte bepalingen noodig kunnen maken, weshalve in art. 128 eene bepaling is opgenomen, krachtens welke in het, volgens art. 1, voor elken Polder vast te stellen reglement, zoo noodig, alle zoodanige voorzieningen kunnen worden opgenomen, als de bijzondere toestand van den daarbij betrokken polder noodig zal doen oordeelen. Overigens heeft men in dit reglement, zoo veel mogelijk, in toepassing gebragt de beginselen, welke door de Provinciale Staten bij de behandeling van waterstaatsreglementen zijn aangenomen.

Het diner, dat door de leden der Prov. Staten van Zuid-Holland op aanst. Woensdag, aan den heer commissaris des Konings dezer prov., zoude worden aangeboden, zal geen voortgang hebben, doordien de zittingen dier vergadering reeds gesloten en de leden huiswaarts gekeerd zijn.

Naar men verneemt zullen de laatst door den Gemeenteraad alhier vastgestelde verordeningen nopens den accijns

op het gemaal en den wijn, met aanmerkingen van wege den Minister van Binnenlandsche Zaken, aan den raad worden teruggezonden. Wat die nopens het gemaal aangaat, moet de Minister, naar men verzekert, zwarigheid maken aan de goedkeuring des Konings te onderwerpen de bepalingen, wegens het houden van gestreng toezigt op molens enz., daar uit de wet betrekkelijk dien accijns, zijn overgenomen bepalingen, die voor den gemeentewetgever niet zijn vastgesteld. De beide verordeningen zullen dus spoedig een nader onderwerp van overweging bij den Raad moeten uitmaken.

Men heeft een aanvang gemaakt met de overbrenging van het oud-archief, dat zich op de zolders boven de groote zaal van het Provinciaal Geregtshof in Zuid-Holland bevond, naar het Rijks-archief op het Plein. Dat archief zal alzoo eene groote volmaaktheid erlangen, ook in verband met de overbrenging van het koloniaal archief uit Amsterdam.

Te Londen is de volgende bekendmaking uitgevaardigd:

In de raadkamer, Whitehall, den 1sten November 1855.

De lords van den raad, de noodwendigheid overwogen hebbende, om het verbod van uitvoer uit het Vereenigd Koningrijk tot zekere artikelen uit te strekken, welke gebezigd worden ter bereiding van oorlogsbehoeften, ingevolge Harer Majesteits proclamatie van den 18den Febr. 1854, hebben goedgevonden te gelasten, dat de beambten van Harer Majesteits customs den uitvoer zullen beletten van salpeter, salpeterzure soda, zwavelzure potasch, chloorzwavel en chloorzure potasch, naar alle vreemde landen; en dat de beambten van Harer Majesteits customs zullen toelaten, dat de voornoemde artikelen bij kustvaart naar de havens van het Vereenigde Koningrijk zullen vervoerd worden of uitgevoerd naar Harer Majesteits kolonien, volkplantingen of buitenlandsche bezittingen, of naar de bezittingen der O. I. Compagnie, tegen borgstelling der uitvoerende personen, en dat die artikelen ten verbruike binnen Harer Majesteits bezittingen of van die der O. I. Compagnie zullen worden ingevoerd.

Uit Berlijn wordt gemeld, dat de bevoegde regterlijke overheid geene genoegzame aanleiding heeft gevonden, om den gewaanden prins van Armenie gevangen te houden, en dat die persoon vermoedelijk naar Nederland zal worden uitgeleverd.

De winter-inschrijving ten behoeve van de Nederd. Herv. Diaconie-armen heeft, naar men verneemt, de aanzienlijke som opgebragt van *f* 16,412. Ten vorigen jare was het bedrag *f* 14,366. Wanneer men daarbij in aanmerking neemt, dat de diaconie voor het subsidie der stad, ten beloope van *f* 14,380, heeft bedankt, dan doet die meerdere opbrengst veel genoegen, maar moet men toch bij voortduring de belangen der armen algemeen dringend aanbevelen, opdat de diaconie in staat zij in de behoeften van zoo velen, bij den naderenden winter, te voorzien.

Men deelt ons het verhaal mede van eene nieuwe soort van opligterij, die onlangs heeft plaats gehad en die anderen tot waarschuwing strekken kan. Reeds eenige jaren geleden vervoegde zich in een hôtel alhier, bij den heer N. aldaar gelogeerd, een zeker behoeftig, maar, naar het uiterlijke, beschaafd man, aan wien, op het verhaal van zijne ongelukkige omstandigheden, eenige geldelijke hulp werd gegeven.

Dit werd van tijd tot tijd, op de dringende beden van dien persoon, herhaald, nadat de heer N., door vriendelijke tusschenkomst, te Leijden informatie had erlangd, dat de zich noemende v. d. P., ook te Leijden woonachtig, vroeger aan den drank verslaafd, sedert eenigen tijd ordentelijk en sober leefde, eene aansporing voor den weldoener, om met zijne liefdegiften voort te gaan, tot dat hij in het afgeloopen jaar, een brief van v. d. P. ontving, dat de armoede nu zoo hoog geklommen en het water hem zoo naauw aan de lippen gekomen was, dat hij besloten had, om met zijne twee kinderen de wijk naar de kolonien te Veenhuizen te nemen, waartoe hem echter de noodige, in de bank van leening staande kleederen ontbraken. Op dat aanzoek volgde eene milde gift.

Eenige dagen geleden ontving de gever een brief van de nicht van dien v. d. P., uit Leiden, met eene missive, welke zij zeide van haar oom uit Veenhuizen te hebben ontvangen, waarin hij in het breede uitweide over het «onaangename leven aldaar en de dikwijls schrale voeding, niet voldoende om zijn honger te stillen,» en eindelijk verzoekende den heer N. met al die bijzonderheden nader bekend te maken. De heer N. zond daarop uit medelijden op nieuw een munt-billet van *f* 10 aan v. d. P., te Veenhuizen. Daardoor kwam het bedrog eindelijk uit. Toen bleek het namelijk, dat v. d. P. nooit te Veenhuizen geweest en steeds te Leijden verbleven is. Men heeft het niet ondoelmatig geoordeeld, van dit bedrog in de couranten melding te maken, opdat anderen zich daaraan zouden kunnen spiegelen in een tijd, dat men zoo gaarne iets van het zijne aan den waarlijk behoeftige geeft, doch waarin het van belang is, waarlijk eerlijke armoede te steunen.

Uit Veenhuizen schreef men dan ook deswege, «dat het niet zelden gebeurt, dat aanzienlijken in den lande, en vooral zij, die als milde gevers bekend staan, op dergelijke wijs worden misleid en bedrogen, en waardoor de edele gevers met hunne gaven, hoezeer onbewust, dikwerf meer kwaad stichten dan nut.»

Naar wij vernemen is onlangs de heer A. T. Verhaar, prosector anatomes en custos der kabinetten aan 's rijks veeartsenijschool te Utrecht, op zeer voordeelige voorwaarden, in dezelfde betrekking beroepen en aangesteld aan de vee-artsenijschool in Belgie, te Curighem, nabij Brussel gevestigd. Na bekomen eervol ontslag van Z. Exc. den Minister van Binnenl. Zaken uit eerstgemelde betrekking, is hij, dezer dagen, naar Belgie vertrokken, en is de post van prosector anatomes en custos der kabinetten van 's rijks vee-artsenijschool te Utrecht, alzoo vacant.

Heden morgen is het stoffelijk overschot van wijlen den heer van Outeren, uit deze residentie naar Leijden overgebragt, om aldaar ter aarde te worden besteld.

In deze residentie zijn aangekomen en aan het hôtel *de l'Europe* afgestapt, Z. Exc. de baron de Bock Hermsdorff, buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van Z. D. H. den Hertog van Nassau bij het Nederl. hof; de kolonel der infanterie Pistorius, komende van Middelburg; de baron van Zuijlen van Ngevelt, ontvanger van Zr. Ms. domeinen te Sas van Gent; de heer Eduard Hamilton, van Londen, en de heer Constant Janssens, van Antwerpen.

Volgens de berigten nopens de 20 voorstellingen, door Mlle Rachel te New-York gegeven, hebben die 432,820 fr. opgebragt; het aandeel dezer kunstenares daarin bedraagt, volgens haar contract, één derde gedeelte, en dus ongeveer 150,000 fr.

De spoortrein, die heden ten ½ 12 ure van Amsterdam vertrok, heeft, naar men verneemt, bij Voorschoten veel oponthoud gehad, naardien er een gebrek aan de locomotief was ontstaan. Er is onmiddellijk geseind ter bekoming eener andere locomotief. De trein kwam eerst ten ½ 4 ure alhier aan. Dit heeft eenige verwarring in de diensten veroorzaakt.

Gedurende de maand Oct. 1855 heeft de Hollandsche IJzeren Spoorweg opgebragt aan reizigers *f* 67,882.50, aan goederen enz. *f* 14,203.35. Totaal *f* 82,085.85.

Dezer dagen is alhier door den vleeschhouwer M. Mendel een koebeest geslagt, wegende 500 Ned. pond. Dit mag als eene zeldzaamheid in dit jaargetijde beschouwd worden. De koe was afkomstig uit de veefokkerij van den heer Hoek te Wateringen.

Dordrecht, 9 Nov. Nadat dezer dagen door de scheepsbouwmeesters C. Gips en zonen aan belanghebbenden en belangstellenden eene lijst ter teekening was aangeboden voor eene aan den Veerdam te Papendrecht te bouwen sleephelling, met een maatschappelijk kapitaal van p. m. *f* 100,000, verdeeld in twintig aandeelen, en nadat al spoedig voor het benoodigde kapitaal was ingeschreven, heeft eergisteren eene eerste vergadering van deelhebbers plaats gehad, waarin de statuten der nieuwe onderneming zijn vastgesteld. Daarbij is onder anderen de bouw dier helling opgedragen aan de heeren C. Gips en zonen, bijgestaan door eene commissie uit de aandeelhouders, bestaande uit de heeren F. C. Deking Dura, J. van Wageningen Dz. en Mr. A. Blussé, en is aan voornoemde heeren daarbij geheele volmagt gegeven, om zulks uit te voeren op de wijze, als zij voor de onderneming het meest oirbaar mogten achten. Zoodra de bouw voltooid zal zijn, zal voornoemde onderneming verder beheerd worden door de heeren C. Gips en zonen, onder de firma Gips en Co. (*D. Ct.*)

Ridderkerk, 9 Nov. Heden is alhier van de werf van de heeren J. Smit Jz. te water gelaten, het fregatschip *Maria Elisabeth Margaretha*, groot 450 lasten, gebouwd voor rekening eener reederij, onder directie van den heer Wm. Ruijs J.D.zn. te Rotterdam.

De burgemeester van Weesp, vestigt in het *Politieblad* de aandacht van de hoofden en beambten van politie op de handelwijze van zekeren persoon, zich noemende Verpoort, van Nijmegen, die, voorgevende eene verloting te zullen houden van eenige voorwerpen van devotie, die hij vertoont, gereedelijk aan eenvoudige lieden bij voorbaat loten verkoopt. Na een zeker aantal geplaatst te hebben, eindigt hij met voor de leus, zoo het schijnt, vergunning te vragen, en die niet kunnende verkrijgen, maakt hij zich uit de voeten, met achterlating der voorwerpen, waarvan de waarde hoegenaamd in geene verhouding is met het door dergelijke opligting verkregen geld.

---

§ **Zutphen**, 9 Nov. De gister gehouden laatste najaars-veemarkt was zeer druk bezocht. De handel was echter in zeer flaauwe stemming en de prijzen merkelijk lager.

— Bij herstemming tot lid van den Gemeenteraad is gekozen de heer Mr. Jacob Dam, secretaris der kiezersvereeniging «Redding door Bezuiniging,» en die vroeger zijn ontslag als raadslid heeft genomen.

— Door de benoeming van den heer Mr. F. S. Op ten Noort, tot Procureur-Generaal bij het Hof van Gelderland, zal binnen kort weder eene vacature in den Raad ontstaan. Het ware te wenschen dat de handelstand beter in dat collegie vertegenwoordigd ware.

— Gisteren nam de heer F. S. Op ten Noort, officier van justitie, en benoemd tot proc.-gen. bij het Provinciaal Geregtshof in Gelderland, in eene talrijke zitting afscheid van de Regtbank.

Nieuwersluis, 9 Nov. Het was gisteren tot laat in den avond, ja tot in den vroegen morgen een ware en ongekende feestdag. De herdenking van de opening vóór 25 jaren van het groote kanaal door Voorne werd gevierd. De zang-vereenigingen van Heemvliet en Zwartewaal waren opgekomen, om luister aan het feest bij te zetten, terwijl door de eerste eene fraaije Eerepoort, waarop «Hulde aan A. Greve,» die het grootsche werk had begonnen en geëindigd, was aangebragt.

Uit een voorloopig verslag wegens de uitkomsten van den oogst in de provincie Drenthe blijkt, dat over het algemeen de oogst, met uitzondering van de aardappelen, als gunstig kan worden beschouwd.

Ofschoon de *veenboekweit* in haren bloei meer of min door nachtvorst en wind heeft geleden, is echter dit vooral voor de arbeidende klasse in deze provincie zoo belangrijk product, goed geslaagd.

De *haver* gaf een goed verbouw, in hoeveelheid zoowel van stroo als van zaad.

Van de *zomergarst* kan hetzelfde worden gezegd.

Publieke Vermakelijkheden.

Kon. Fransche Schouwb., Maandag, 12 Nov. 7

LE PRÉ-AUX CLERCS, opéra comique en 3 actes; GRAND DIVERTISSEMENT, par Mr. Tophof, Mbre Ballet.

Kon. Holl. Schouwb., Dingsdag, 13 November 6½

BUITENGEWOONE VOORSTELLING, met medewerk van den heer A. PETERS (als gast.) EEN KOOPMAN VA DEN ECHTEN STEMPEL of ADEL- EN HANDELSSTAN tooneelspel in 5 bedrijven, daarna, DE HEIDEN-KONING vrolijke vaudeville in één bedrijf.

Advertentiën.

Prijs-Courant der Effecten.

PER TELEGRAAF.

AMSTERDAM, 10 November 1855.

	pCt.			
NEDERL. W. Sch.	2 1/2	62 5/8	11/16	5/8
Dito dito 1844.	3	74	1/8	1/8
Dito dito 1844.	4	92 5/8	11/16	—
O. I. L. 1844 . . .	4	—	—	—
Amort. Synd.	3 1/2	—	—	—
Hand.-maats.	4 1/2	—	—	—
BELGIE. certific. bij *Rotschild*. . .	2 1/2	50 3/8	1/2	—
RUSL. Bij *Hope* 1798 en 1816 . .	5	—	—	—
Dito 1828—1829 . .	5	100 1/2	—	—
Insch. in Assign. . .	6	—	—	—
Cert. van dito. . . .	6	—	—	—
Neg. 1831—1833. .	5	—	—	—
Hope en C°. 1840.	4	74 3/4	75	74 3/4
Stieglitz.	4	74	—	—
dito 1854.	5	—	—	—
Nieuwe Engels. . . .	4 1/2	—	—	—
POLEN. Certific. . .	4	68 5/8	—	—
Aand. Lot. fl. 500.		—	—	—
SPANJE. Nieuwe . .	1 1/4	19 3/4	13/16	13/16
Buitenl.	3	38 1/4	—	—
Binnenl. 6/m. . . .	3	33	1/4	1/4
Cert. Coup.		4 9/16	—	—
Amortisable		6	1/16	—
PORTUG. Lond. . . .	3	40 3/16	5/16	5/16
OOSTENR. Metal. . . 1816—1852. . . .	5	63 3/16	5/16	—
Dito 1849—1854. .	5	72 3/4	7/8	—
Dito Zilv. Nation. .	5	66 5/16	3/8	5/16
Dito 1847—1852. .	2 1/2	32 1/8	3/16	—
PRUISS. Lot. 1854. .	3 1/2	194 1/4	—	—
BRAZ. Lond. 1824. .	5	—	—	—
PERU »	4 1/2	—	—	—
MEXICO »	3	18 3/8	1/2	—
GREN. »	2 3/4	18	1/16	—
Uitgestelde.		6 13/16	—	—
ECUAD. Lond. . . .		—	—	—
VENEZ. » . . .	4	—	—	—
Uitgestelde.	1 1/2	—	—	—

Vaste beurs. Spaansche met veel handel.

LONDEN, heden.

Eng. geconsolid.	3	pCt.	88 7/8 à 89
Spanje.	1 1/4	»	20 1/8 à —
Mexico	3	»	19 5/8 à —

PARIJS, heden.

Fransche certific.	4 1/2	pCt. fr.	—
» »	3	»	64.80
Spanje	3	»	—
»	1 1/4	»	—

WEENEN, heden.

Metalliek	5	pCt.	—
Nationaal	5	»	—
Wissel London		»	—
Zilver		»	

Gedrukt bij C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.